

ÖĞRENCİ

ADI:

SOYADI:

SINIFI: NO:

**ESKİŞEHİR İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
ÖLÇME DEĞERLENDİRME MERKEZİ
2023 - 2024 EĞİTİM - ÖĞRETİM YILI
TARİH DERSİ 11. SINIFLAR
2. DÖNEM 2. YAZILI ÖRNEK SINAV SORULARI ****

Okulunuzun Adı

CEVAP ANAHTARI

11.3.4. Ulus devletleşme ve endüstrileşme süreçlerinin sosyal hayata yansımalarını analiz eder.

a) Ulaşım ve haberleşme sektörlerindeki gelişmelerin (demiryolu, telgraf) merkezî idarelere hâkimiyet alanları üzerindeki otoritelerini artırma imkânı vermesi Osmanlı Devleti örneği üzerinden ele alınır.

1. Osmanlı Devleti'nin XIX. yüzyıl boyunca telgraf hattını tüm ülkeye yaymakla ulaşmak istediği siyasi amacı yazınız.(10 puan)

Devletin merkezi otoritesini tüm ülkeye hakim kılmak.

11.4.1. 1774-1914 yılları arasındaki süreçte meydana gelen başlıca siyasi gelişmeleri tarih şeridi ve haritalar üzerinde gösterir.

2. Osmanlı Devleti'nde XIX. yüzyılda kabul edilen Islahat Fermanı, Sened-i İttifak ve Tanzimat Fermanı'nı oluşum sırasına göre aşağıya yazınız.(10 puan)

- 1.Sened-i İttifak
- 2.Tanzimat Fermanı
- 3.Islahat Fermanı

11.4.2. Osmanlı Devleti'nin siyasi varlığına yönelik iç ve dış tehditleri analiz eder.

a) Osmanlı Devleti'nin güç kaybetmesiyle birlikte büyük güçlerin Osmanlı coğrafyasına nüfuz etme, muhtemel bir dağılıma durumunda Osmanlı topraklarını paylaşma (Şark Meselesi) veya işgal etme (Kuzey Afrika'daki toprak kayıpları vb.) çabaları küresel güç mücadelesi bağlamında ele alınır.

3. Şark Meselesi(Doğu Sorunu) Avrupalılar için hangi amacı ifade etmektedir, yazınız.(10 puan)

Türklerin Avrupa'dan atılmasını, Osmanlı Devleti'nin ortadan kaldırılması ve topraklarının paylaşılmasını ifade etmektedir.

11.4.2. Osmanlı Devleti'nin siyasi varlığına yönelik iç ve dış tehditleri analiz eder.

d) Öğrencilerin, 1768-1914 arasındaki süreçte Osmanlı-Rus rekabetini sebep-sonuç ilişkisi açısından analiz etmeleri sağlanır.

4. 1877-1878 yıllarında yaşanan Osmanlı-Rus savaşı sonunda imzalanan Ayestafanos Antlaşması'nın yürürlüğe girememesi nedenini yazınız.(10 puan)

Bu antlaşma ile Rusya'nın Balkanlarda üstün duruma geldiğini gören Avrupalı devletlerin tepkisi Rusya'yı yeni bir antlaşmanın imzasına zorlamış, Ayestafanos Antlaşması yerine Berlin Antlaşması imzalanmıştır.

11.4.3. Tanzimat Fermanı, Islahat Fermanı ve Kanun-ı Esasî'nin içeriklerini küresel ve yerel siyasi şartlar bağlamında değerlendirir.

a) Öğrencilerin, Sened-i İttifak, Tanzimat ve Islahat Fermanları ile Kanun-ı Esasî'nin (I. ve II. Meşrutiyet); uluslararası güçler, yerel siyasi aktörler ve ahalinin kriz dönemlerindeki farklı taleplerinin merkezî idare tarafından uzlaştırılmasına yönelik çabalar olduğunu değerlendirmeleri sağlanır.

5. XIX. yüzyılda padişahın; hukuki açıdan yetkilerini kısıtlayan, mutlak otoritesini sınırlayan, âyanların haklarını onaylamak zorunda bırakan belgenin adını yazınız.(10 puan)

Sened-i İttifak

11.4.3. Tanzimat Fermanı, Islahat Fermanı ve Kanun-ı Esasi'nin içeriklerini küresel ve yerel siyasi şartlar bağlamında değerlendirir. ç) Osmanlı Devleti'nde XIX. yüzyılda başlayan seçim ve meclis kültürünün (muhtarlıklar, taşra meclisleri, Meşrutiyet dönemlerinde yapılan mebus seçimleri, çok partili hayata geçiş denemeleri) demokratikleşme yolunda atılan adımlar olduğuna değinilir.

6. **1909 yılında anayasada yapılan düzenlemeyle** "Hükümetin hükümdara değil Meclis-i Mebusan'a karşı sorumlu olması ve güvenoyu alma mecburiyetinin getirilmesi" **Osmanlı Devleti'nde hangi yönde atılmış bir adımdır? Kısaca açıklayınız.(10 puan)**

Padişahın yetkilerinin kısıtlanması, demokratikleşme, millet iradesinin üstünlüğü yolunda bir adımdır.

Not: Doğru yanıtla ilişkili olan tüm ifadeler tam puanla değerlendirilecektir.

11.4.3. Tanzimat Fermanı, Islahat Fermanı ve Kanun-ı Esasi'nin içeriklerini küresel ve yerel siyasi şartlar bağlamında değerlendirir.

7. **Osmanlı Devleti'nin Islahat Fermanı ve Kanun-i Esasi'yi ilan etmekle dış politikada ulaşmak istediği amacı yazınız.(10 puan)**

Osmanlı Devleti Islahat Fermanı ve Kanun-i Esasi'yi ilan etmekle Hristiyan halkın şikayetlerini, çıkardıkları isyanları sona erdirmek ve azınlıkların sorunlarını bahane eden Avrupalı devletlerin Osmanlı'nın iç işlerine karışmalarını önlemek istemiştir. Ayrıca azınlıklarla ilgili sorunlarda Rusya'nın saldırgan politikasına karşı Avrupalı devletlerin desteklerini almayı amaçlamıştır.

Not: Doğru yanıtla ilişkili olan tüm ifadeler tam puanla değerlendirilecektir.

11.4.4. 1876-1913 arasında gerçekleştirilen darbelerin Osmanlı siyasi hayatı üzerindeki etkilerini değerlendirir.

a) 1876, 1909 ve 1913 darbelerinin sebeplerine ve sosyo-politik sonuçlarına ve bu süreçte yaşanan toplum kayıplarına değinilir.

8. 1876 yılında bir darbe sonucu Abdülaziz tahttan indirilip, yerine önce V.Murat sonra II.Abdülhamit padişah yapılır. Bu istikrarsız ortamda girilen 1877-1878 Osmanlı-Rus savaşını Osmanlı Devleti kaybeder.

Bu savaş sonrasında imzalanan Berlin Antlaşması ile Osmanlı Devleti'nden ayrılarak bağımsız olan devletlerden ikisinin adını yazınız.(5+5=10 puan)

a)Sırbistan b)Karadağ c)Romanya

Not:Bu devletlerden herhangi birini yazan 5 puan, ikisini yazan 10 puan alır.

11.5.1. Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde endüstriyel üretime geçiş çabalarını ve bu süreçte yaşanan zorlukları analiz eder. b) Küresel kapitalist güçlerle rekabet etme konusundaki zorluklar; 1838 Balta Limanı Antlaşması örneğinden hareketle gümrük ve ticaret antlaşmalarının sınırlayıcılığı ve yerli üretim yerine ithalatın tercih edilmesi gibi faktörler bağlamında kısaca ele alınır.

9. 1838 yılında Osmanlı Devleti ile İngiltere arasında imzalanan Balta Limanı Ticaret Antlaşması'na göre; "Osmanlı Devleti ihracattan %12 vergi alırken, ithalattan %5 vergi alacaktır."

Bu uygulamanın Osmanlı Devleti ekonomisini nasıl etkilediğini kısaca yazınız.(10 puan)

Bu madde yerli üretici ve tüccarın yabancılar karşısındaki rekabetini önlemiş, bu durum ülkeye yabancı ürünün kolay girmesine, ülkede iflaslara, işsizliğe, dışa bağımlılığa neden olmuştur.

11.5.1. Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde endüstriyel üretime geçiş çabalarını ve bu süreçte yaşanan zorlukları analiz eder.a) Osmanlı Devleti'nde sanayileşme çabalarının önündeki engellere (sermaye, bilim ve teknoloji, yetişmiş personel ve uzun vadeli strateji konularındaki yetersizlikler) değinilir.

10. **Osmanlı Devleti'nin sanayileşme çabalarının başarısız olma nedenlerinden iki tanesini yazınız.(5+5=10 puan)**

a)Sermaye birikiminin yetersizliği b)Bilim ve teknolojiye geri kalınması c)Yetişmiş personel eksikliği

d)Geleneksel iktisadi düşünce biçimi e)Kapitülasyonlar f)Avrupalı devletlerin sömürgeci faaliyetleri

g)Uzun süren savaşların etkisi

Not:Bu maddelerden herhangi birini yazan 5 puan, ikisini yazan 10 puan alır.Doğru yanıtla ilişkili olan tüm ifadeler tam puanla değerlendirilecektir.

** Bu örnek yazılı sınav soruları 9 Şubat 2024 tarihinde yapılan İl Zümre Öğretmenler Kurulu toplantısında il/ilçe alan zümre öğretmenlerince kararlaştırılan senaryolardan 1. senaryo dikkate alınarak hazırlanmıştır.